

เมื่อพิพิธภัณฑ์การ์ตูนต้องเผชิญหน้าคลื่นสึนามิ: กำลังใจจากความเมตตาเรเดอร์

ดร.นัทวัฒน์ ลีละวัฒน์

คณะวิศวกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

<http://natt.leelawat.com>

ขบวนการ มาสค์เรเดอร์ หรือคาเมนไรเดอร์ (仮面ライダー) คงเป็นหนึ่งในฮีโร่ในใจหลายๆ คน โดยเฉพาะแฟนคลับผลงานการ์ตูนของท่านอาจารย์โชตะโร อิชิโนะโมะริ ผู้ได้รับฉายา “The King of Manga” และผลงานรวมของท่านอาจารย์อิชิโนะโมะริ ซึ่งได้รับการตีพิมพ์โดยสำนักพิมพ์คะโดกะวะ โชะเท็ง ก็ได้รับการบันทึกลงในหนังสือบันทึกสถิติโลกกินเนสส์ เนื่องด้วยเป็นจำนวนการ์ตูนที่มากที่สุดในโลกซึ่งถูกประพันธ์โดยผู้ประพันธ์คนเดียวกันเมื่อปี พ.ศ. 2551 โดยมีจำนวนถึง 770 เรื่อง รวมแล้วกว่า 128,000 หน้า (Guinness World Records Limited, n.d.) สิ่งที่คุณเขียนจะนำมาเล่าให้ท่านผู้อ่านฟังในบทความนี้คือ เรื่องราวเหตุการณ์การเผชิญหน้ากับภัยสึนามิของตัวพิพิธภัณฑ์กับการต่อสู้ และร่วมฟื้นฟูให้กลับมายั่งยืนหยัด มีความแข็งแกร่งไปพร้อมกับประเทศญี่ปุ่น

พิพิธภัณฑ์การ์ตูนอิชิโนะโมะริ

ผู้เขียนมีโอกาสได้ไปเยี่ยมชม และรับฟังเรื่องราวจากพนักงานพิพิธภัณฑ์ผู้อยู่ในเหตุการณ์จริง พิพิธภัณฑ์การ์ตูนอิชิโนะโมะริแห่งนี้เป็นพิพิธภัณฑ์ที่รวบรวมผลงานการ์ตูนที่ถูกรังสรรค์โดยท่านอาจารย์อิชิโนะโมะริ เช่น ภาพยนตร์ชุดคาเมนไรเดอร์, ไชบอริก 009, นินจาอาราชิ เป็นต้น (Ishinomaki Mangattan Museum, n.d.) ตัวพิพิธภัณฑ์ถูกออกแบบคล้ายยานอวกาศรูปทรงคล้ายไข่ มีความสูง 3 ชั้น ตั้งอยู่ที่เมืองอิชิโนะมากิ (石巻市) จังหวัดมิยะงิ (宮城県) ของประเทศญี่ปุ่น พิพิธภัณฑ์แห่งนี้ยังมีอีกชื่อหนึ่งคือ ‘พิพิธภัณฑ์อิชิโนะมากิแมนกัตตัน’ โดยคำว่า ‘แมนกัตตัน’ (Mangattan) เป็นคำที่เกิดจากการผสมคำว่า ‘มังงะ’ และเมือง ‘แมนฮัตตัน’ แห่งมหานครนิวยอร์กนั่นเอง (Velgus, 2013)

ด้านหน้าพิพิธภัณฑ์การ์ตูนอิชิโนะโมะริ

เมื่ออย่างก้าวเข้าไปในบริเวณพิพิธภัณฑ์ สิ่งต่างๆ มีความสะอาดตาอย่างเห็นได้ชัด ตั้งแต่รูปปั้นตัวการ์ตูนต่างๆ ที่คอยให้การต้อนรับแขกที่มาเยี่ยมชมตั้งแต่ด้านนอก เมื่อเข้าไปในพื้นที่อาคารจะพบกับโต๊ะประชาสัมพันธ์ และพนักงานที่ใส่เครื่องแบบยูนิฟอร์ม ถอดแบบมาจากการ์ตูน นอกจากนี้บริเวณชั้นหนึ่งยังมีร้านขายของที่ระลึกที่เตรียมไว้ให้แวะซื้อก่อนเดินทางกลับอีกด้วย

ตัวอาคารถูกออกแบบให้มีทางขึ้นเป็นทางลาดวนจากชั้นหนึ่งไปยังชั้นสอง และชั้นสามตามลำดับ มีภาพวาดต่างๆ ซึ่งเกี่ยวเนื่องกับการ์ตูนของท่านอาจารย์อิชิโนะโมะริให้ได้ชมอยู่มากมายตามบริเวณทางเดิน พื้นที่ชั้นสองเป็นพื้นที่สำหรับจัดนิทรรศการ มีการแสดงผลงานต่างๆ ของท่านอาจารย์อิชิโนะโมะริ รวมทั้งมีพื้นที่ให้เด็กได้ทำกิจกรรมต่างๆ อีกด้วย แพนคลับชมวนการคาเมเนโรเดอร์ริงพลาดไม่ได้กับการชมหมวกกันน็อคคาเมเนโรเดอร์ริงภาคต่างๆ ที่ชั้นนี้

บริเวณชั้นหนึ่งของพิพิธภัณฑ์

เมื่อเดินต่อขึ้นไปถึงบริเวณชั้นสามจะพบกับห้องสมุด ซึ่งแน่นอน.. ก็คือห้องสมุดการ์ตูนผลงานของท่านอาจารย์อิชิโนะโมะรินั่นเอง ยังครบยังไม่หมด พิพิธภัณฑ์แห่งนี้ยังมีร้านคาเฟ่น่ารักๆ และมีเมนูต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการ์ตูนอีกเช่นกัน

เผชิญหน้ากับสึนามิ

เรื่องเล่าจากประสบการณ์จริงของพนักงานพิพิธภัณฑ์แห่งนี้ เมื่อวันที่ 11 มีนาคม พ.ศ. 2554 หลังจากเกิดแผ่นดินไหวขนาดใหญ่ พื้นที่ของบริเวณพิพิธภัณฑ์ก็เป็นอีกพื้นที่ซึ่งมีความเสี่ยงต่อการมาถึงของคลื่นสึนามิ พนักงานท่านนี้เล่าว่าเขารีบเดินทางกลับมาจากรูะที่อื่นมาที่พิพิธภัณฑ์อย่างรวดเร็วที่สุด เมื่อมาถึงเขาขอให้พนักงานทุกคนพาแขก และลูกค้าที่ยังอยู่ในพิพิธภัณฑ์ขึ้นไปชั้นบนสุดของพิพิธภัณฑ์โดยเร็ว หลังจากนั้นไม่นานก็มีคลื่นยักษ์ประมาณ 10 เมตรถาโถมเข้าใส่บริเวณเมื่อนี้ ชาวของ สินค้า รูปปั้น และภาพต่างๆ ในบริเวณชั้นหนึ่งถูกคลื่นถล่มซัดเสียหายทั้งหมด แล้วระดับน้ำก็ค่อยๆ เพิ่มขึ้นเรื่อยๆ จนมิตชั้นหนึ่งก่อนจะเริ่มเข้าสู่ชั้นสอง อย่างไรก็ตามด้วยการตัดสินใจอย่างรวดเร็วให้ทุกคนวิ่งขึ้นชั้นบนสุดนั้นทำให้ทุกชีวิตในอาคารแห่งนี้สามารถรักษาชีวิตของตนรอดปลอดภัยจากคลื่นสึนามินี้ได้

สภาพเหตุการณ์วันที่ 11 มี.ค. 54

แต่ด้วยพื้นที่โดยรอบที่ถูกคลื่นพัดพาสิ่งต่างๆ ไปหมด ประกอบกับความกลัว และวิตกกังวลทำให้หลายคนยังไม่กล้าเดินทางออกจากพิพิธภัณฑ์ พนักงานพิพิธภัณฑ์ตัดสินใจให้ทุกคนคนพักอยู่ในตัวอาคาร เป็นที่พักพิงชั่วคราว มีการปรุงอาหารจากวัตถุดิบที่มีอยู่ในร้านคาเฟ่ของพิพิธภัณฑ์ให้กับทุกคนที่ยังอยู่ในอาคาร ด้วยความมีสติ และรู้ว่าถ้าปล่อยให้คนเหล่านี้อยู่เฉยๆ อาจจะทำให้ยิ่งเกิดความวิตกกังวล และอาจนำไปสู่ความโกลาหลมากขึ้น ทางพนักงานพิพิธภัณฑ์จึงให้แขก และลูกค้าอยู่ในห้องสมุดการ์ตูนซึ่งอย่างน้อยก็มีหนังสือการ์ตูนจำนวนมากให้พวกเขาได้อ่านในระหว่างนั้น และก็สามรถช่วยรักษาสถานการณ์ไว้ได้ระดับหนึ่งจริงๆ

นอกจากนี้ยังได้ใช้ห้องสมุดการ์ตูนเป็นที่นอนค้างสำหรับผู้หญิงอีกด้วย ส่วนผู้ชายให้นอนบริเวณด้านนอกของชั้นบน ดังนั้นเหตุการณ์ช่วงแรกจึงผ่านไปได้อย่างดี เมื่อเวลาผ่านไปเริ่มมีการให้กลุ่มผู้ชายออกไปติดตามสถานการณ์ด้านนอก จนเมื่อทราบว่าจะปลอดภัยแล้วผู้คนจึงทยอยกันเดินทางออกไป หลังจากนั้นพิพิธภัณฑ์แห่งนี้ก็ต้องปิดตัวลง (อย่างชั่วคราว) เพื่อทำการฟื้นฟูซ่อมแซม

กำลับใจจากฮิโร

ท่ามกลางความเสียหายซึ่งเกิดจากคลื่นยักษ์ มีสิ่งหนึ่งที่คลื่นสึนามิไม่สามารถทำลายหรือพัดพาไปที่ไหนได้นั่นคือ.. รูปปั้น

คาเมนไรเดอร์ตัวหนึ่งซึ่งยืนตระหง่าน และต่อมาก็กลายเป็น 'สัญลักษณ์แห่งความหวัง' ที่คอยให้กำลังใจกับประชาชนในการฟื้นฟูเมืองนี้ให้กลับมาเหมือนเดิม

ในช่วงการนั้นเด็กๆ หลายคนก็ยังได้รับกำลังใจจากเหล่าผู้แสดงบทบาทฮีโร่ต่างๆ ที่พวกเขาชื่นชอบ ทั้งจากคาเมนไรเดอร์ และเรื่องอื่นๆ ทางสื่อต่างๆ (Funk, 2011)

"เด็กๆ โปรดอดทนต่อเวลาที่ยากลำบากอีกสักหน่อยนะ โปรดทำต่อไป เพียงจำไว้ว่าพวกเราเหล่าฮีโร่จะอยู่ข้างพวกเธอเสมอไป" เป็นอีกหนึ่งตัวอย่างของข้อความให้กำลังใจซึ่งเขียนโดยคุณโคทาโร่ มินามิ ผู้รับบทเป็นคาเมนไรเดอร์ แบล็ค ได้ถูกเผยแพร่ทางทวิตเตอร์ @tokusatsuhero (Funk, 2011) ในช่วงเวลานั้น

หลังจากผ่านการซ่อมแซม พิพิธภัณฑ์แห่งนี้ก็กลับมาเปิดให้บริการได้อีกครั้งในช่วงปลายปี 2555 (Green, 2012) และแน่นอนพวกเหล่าคาเมนไรเดอร์ และเพื่อนพ้องเหล่าฮีโร่ต่างๆ ก็เข้ามาเป็นส่วนหนึ่งในหลายกิจกรรมการฟื้นฟูเมือง และภูมิภาคโทโฮคุเรื่อยมา (Osman, 2016)

บทสรุป

ในยามคับขัน คงไม่มีใครที่จะมาสนใจเรื่องของธุรกิจ หากแต่ควรช่วยเหลือเพื่อนมนุษย์ซึ่งกันและกัน กรณีของพิพิธภัณฑ์แห่งนี้ นับเป็นตัวอย่างที่ดีที่เราสามารถเรียนรู้ได้ในหลายบทเรียน ทั้งการตัดสินใจอย่างทันท่วงทีของพนักงาน การปรับการใช้สอยพื้นที่ตามสถานการณ์ การรักษาความสงบ การช่วยเหลือผู้อื่น รวมทั้งการให้กำลังใจหลังเกิดเหตุการณ์ภัยพิบัติ ความหวัง และกำลังใจนับว่าเป็นเรื่องที่สำคัญโดยเฉพาะกับเด็กๆ ที่มักจะมีภาพฮีโร่ที่ประทับใจ และชื่นชอบจากการได้ชมทางโทรทัศน์หรือสื่อต่างๆ แม้พวกฮีโร่เหล่านี้ อาจจะไม่ได้อยู่จริงในโลกของความเป็นจริง แต่พวกเขาก็สามารถทำหน้าที่ฮีโร่โดยเป็นแรงผลักดัน และกำลังใจในช่วงของการฟื้นฟูที่พวกเขาสามารถรับรู้ได้

อ้างอิง

Funk, J. (2011, March 17). *Japanese Superheroes Encourage Kids to Keep Smiling*. Retrieved Jun. 2018, from <http://www.escapist-magazine.com/news/view/108566-Japanese-Superheroes-Encourage-Kids-to-Keep-Smiling>

Ishinomaki Mangattan Museum. (n.d.). *About Shotaro Ishinomori (in Japanese)*. Retrieved Jun. 2018, from <https://ishimoriipro.com/%e7%9f%b3%e3%83%8e%e6%a3%ae%e7%ab%a0%e5%a4%aa%e9%83%8e%e5%85%88%e7%94%9f%e3%81%ae%e5%b9%b4%e8%a1%a8/?wovn=en>

Green, S. (2012, October 17). *Reopening Planned For Tsunami Affected Ishinomori Manga Museum*. Retrieved Jun. 2018, from <http://www.crunchyroll.com/anime-news/2012/10/17-1/reopening-planned-for-tsunami-affected-ishinomori-manga-museum>

Guinness World Records Limited. (n.d.). *Most comics published by one author*. Retrieved Jun. 2018, from <http://www.guinnessworldrecords.com/world-records/most-comics-published-by-one-author>

Osman, Y. (2016, April 12). *Manga and Recovery: Reopening a comic museum in Kamen Rider's hometown*. Retrieved Jun. 2018, from <https://www.japanator.com/manga-and-recovery-reopening-a-comic-museum-in-kamen-rider-s-hometown-34938.phtml>

Velgus, J. (2013, November 19). *Ishinomaki Mangattan Museum: Celebrating the King of Manga and his creations*. Retrieved Jun. 2018, from <https://en.japantravel.com/miyagi/ishinomaki-mangattan-museum/7456>

